

2011

RAGGOVIDDA VINDKRAFTVERK

MILJØ-, TRANSPORT- OG
ANLEGGSPPLAN (MTA)

Innhold

Forord	1
1 Innledning	2
2 Beskrivelse av tiltaket	4
2.1 Turbin	4
2.1.1 Hinderlys	4
2.2 Fundament	4
2.3 Kabel og kiosk	4
2.3.1 Grøfting	5
2.3.2 Montasje	5
2.3.3 Kabelmarkering	5
2.4 Vei	5
3 Kart	7
4 Transport	8
5 Miljøforhold generelt	9
5.1 Konsesjonssøknad	9
5.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010	9
5.3 Oppfølging	9
6 Terrenginngrep	11
6.1 Konsesjonssøknad	11
6.2 Oppfølging	11
7 Forurensning generelt og forholdet til kommunens drikkevannkilder	12
7.1 Anleggsfase	12
7.2 Driftsfase	12
7.3 Avbøtende tiltak / oppfølging	13
8 Friluftsliv og ferdsel	14
8.1 Konsesjonssøknad	14
8.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010	14
Ingen vilkår knyttet til friluftsliv	14
8.3 Oppfølging	14
9 Plante- og dyreliv	15
9.1 Konsesjonssøknad	15
9.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010	17
9.3 Oppfølging	17
10 Reindrift	18
10.1 Konsesjonssøknad	18
10.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010	19
10.3 Oppfølging	20

11	Kulturminner og kulturmiljø	21
11.1	Konsesjonssøknad.....	21
11.2	§9-undersøkelser	22
11.2.1	Konsekvenser / hensyn / tiltak	23
11.3	Feltundersøkelser for samiske kulturminner	23
11.4	Konsesjon av 7. juni 2010	23
11.5	Oppfølging	24
12	For- og etterundersøkelser	25
13	Frist for istandsetting	26
14	Prosjektilpasset kontrollplan	27
15	Aktuelle lover og forskrifter	28
15.1	Energiloven	28
15.2	Energilovforskrifta	28
15.3	Vindkraftanlegg – Forholdet til plan- og bygningslova (pbl).....	29
15.4	Overføringsanlegg – Forholdet til plan- og bygningsloven (pbl):	29
15.5	Nabovarsling:	30

Vedleggsliste

- 1 Oversiktskart
- 2 Arealbrukskart
 - 2a Layout pr 11.11.2011
 - 2b Adkomstveg, parsell 1
 - 2c Adkomstveg, parsell 2 og 3
 - 2d Adkomstveg, parsell 4 + internveger
 - 2e Steinbrudd og riggområde – oversiktikart
 - 2f Massetak – oversiktiskart
 - 2g Massetak – deltaljkart
3. Temkart
 - 3a Reindrift – beiteområder
 - 3b Kulturminner (vedlegg til rapport §9-undersøkelser, foreligger ikke pr desember 2011)
- 3 Designmanual

Forord

I konsesjon meddelt Varanger KraftProduksjon AS av 7. juni 2010 står følgende om plan for landskap og miljø i punkt 5:

Anlegget skal bygges, drives og vedlikeholdes i henhold til en landskaps- og miljøplan som skal utarbeides av konsesjonær i samarbeid med berørt kommune, og oversendes NVE for godkjenning. Planen skal utarbeides etter NVEs veiledningsmateriell og skal inneholde:

- 1. Beskrivelse og kartfesting av de arealene som blir berørt av utbyggingen som for eksempel veger, massetak, deponier, oppstillingsplasser, vindturbinplassering mv. og beskrivelse av hvordan landskaps- og miljøforhold skal ivaretas i anleggs- og driftsperioden, drenering, og hensynet til rødlistede plante- og fuglearter. Det bør også fremgå hvordan omgivelsene er tenkt varslet ved for eksempel sprengningsarbeid etc.*
- 2. Plan- og fasadetegninger for bygningsmassen, hvilke materialer som skal benyttes og utforming av nødvendig høyspennings apparatanlegg. Det bør i planen vektlegges en god arkitektonisk utforming av nødvendig bygningsmasse tilknyttet anlegget.*
- 3. Tiltak for å sikre eksisterende vannkilde ved bygging og drift av tiltaket.*

NVE forutsetter at planen gjøres kjent for og blir fulgt opp av entreprenører. Anleggsarbeidet skal ikke settes i gang før landskaps- og miljøplanen er godkjent av NVE.

Veger og oppstillingsplasser skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand i henhold til landskaps- og miljøplanen.

Konsesjonær skal foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen skal være ferdig senest 2 år etter anlegget er satt i drift.

NVE skal godkjenne landskaps- og miljøplanen og føre tilsyn med bygging, drift og vedlikehold av anlegget. NVE skal også føre tilsyn med alle tiltak som omfattes av landskaps- og miljøplanen. Utgifter forbundet med NVEs godkjenning av planen, og tilsyn med overholdelse av planen, dekkes av konsesjonær.

Også hva som forventes av en transportplan omtales i konsesjonens punkt 6 - Transportplan:

Konsesjonær skal utarbeide en transportplan. Planen skal beskrive aktuelle transportoppdrag, og hvordan eventuelle utbedringer av kaier, veger (midlertidige eller permanente tiltak) og lignende arbeider skal gjennomføres. En slik plan skal omtale hvordan natur- og samfunnsinteresser, herunder beboere og brukere, skal hensyntas. Planen skal utarbeides i samarbeid med berørt kommune. Planen skal forelegges NVE innen anleggsarbeidene igangsettes.

1 Innledning

I medhold av energiloven av 1990 og fullmakt gitt av OED, har NVE gitt Varanger Kraft konsesjon til å bygge og drive Raggovidda vindkraftverk i Berlevåg kommune. Konsesjonen er gitt 7. juni 2010.

Varanger Kraft ønsker å ha rammene for en MTA på et tidlig stadium av prosjektplanleggingen, og da særlig som et vedlegg til de forespørsler som presenteres aktuelle entreprenører. Dette for at entreprenører skal være klar over hvilke krav som stilles fra utbygger, samt at arbeidet med dokumentet vil være en bevisstgjøring for prosjektorganisasjonen. Som et vedlegg til MTA er det utarbeidet en designmanual som skal være et hjelpemiddel i detaljplanleggingen. En endelig MTA med alle detaljer rundt prosjekteringen vil foreligge etter at en investeringsbeslutning er tatt.

Kort info om Varanger Kraft

Selskapet har hovedkontor i Vadsø, med

- Org. nr: 985519226
- Adresse: Nyborgveien 10, 9815 Vadsø
- Webadresse: www.varanger-kraft.no
- Telefon: 78 96 26 00
- Daglig leder: Kjell Eliassen

I et første utbyggingstrinn av Raggovidda vindkraftverk, skal det installeres ca 45 MW, med en forventet årsproduksjon på ca 160 GWh. Første byggetrinn vil innebære den nordøstlige delen av det konsjesonsgitte området. Denne utbyggingsløsningen vil kunne mates inn på eksisterende nett på 66 kV-nivå. Eksisterende nett går i umiddelbar nærhet til planområdet, og en produksjonsradial av betydning vil ikke være nødvendig. Trafostasjon vil bygges sentralt i parkområdet. Det vil bygges en adkomstvei opp til parken fra Styrdalen, denne vil være på ca 9 km.

§ 9 undersøkelser og undersøkelser for samiske kulturminner

Det er i regi av Finnmark fylkeskommune gjennomført § 9 undersøkelser etter kulturminneloven for hele planområdet samt adkomstveien. I tillegg har Sametinget gjennomført feltundersøkelser i samme område med tanke på samiske kulturminner.

Fremdriftsplan

Prosjektet har en overordnet fremdriftsplan som vist i tabellen under. Den enkelte entreprenør vil utarbeide detaljerte fremdriftsplaner for sine kontrakter.

Tabell 1 Fremdriftsplan pr desember 2011

Aktivitet	Startdato	Sluttdato
Byggestart	01.08.2012	01.08.2012
Adkomstvei, interne veier i park	01.08.2012	01.01.2013
Fundamenter	10.06.2013	20.09.2013
Internt nett	10.06.2013	09.08.2013
Produksjonsradial Storvarden-132 kV regionalnett	27.07.2012	28.09.2012
Trafostasjon, bygg	12.11.2012	31.05.2013
Første turbin levert	19.08.2013	21.08.2013
Vindturbiner montering og idriftsettelse	26.08.2013	08.11.2013
Prøvedrift	08.11.2013	10.02.2014
Completion Certificate	10.02.2014	10.02.2014
Frist for istandsetting	10.02.2016	10.02.2016

2 Beskrivelse av tiltaket

MTA for Raggovidda vindkraftverk omfatter alle inngrep som skal gjøres i forbindelse med første byggetrinn. Dene totale utbyggingen av vindkraftverket deles i to byggetrinn, hvorav byggetrinn 1 begrenses av eksisterende nettkapasitet. Det vil ikke bygges nytt nett i forbindelse med byggetrinn 1.

Oversiktskart av foreløpig layout med adkomstvei, interne veier, samt trafo ligger vedlagt.

2.1 Turbin

Det er på dette stadiet ikke bestemt hvilken type turbin som vil benyttes, da denne MTA er utarbeidet i forkant av en investeringsbeslutning. Det er imidlertid gjort en prioritering av hvilke turbinleverandører som skal forespørres, samt en vurdering av størrelse som er aktuell. Det vil i hovedsak være 2,3 MW eller 3 MW som er aktuelt.

Turbinene vil være lys grå og maskinhuset vil ha en matt overflate. Det vil ikke være reklame/firmamerking på vindturbinene.

Leverandøren står ansvarlig for montasjen av vindturbinene. Leverandøren skal ha en person som anleggssansvarlig som skal organisere de arbeidsoppgaver som skal gjennomføres og rapportere ovenfor byggherren.

2.1.1 Hinderlys

Hinderlys skal moteres på enkelte vindturbiner i parken. Varanger Kraft har pr dags dato ikke kommet så langt i detaljplanleggingen at hinderlys er diskutert. Varanger Kraft vil inngå en i dialog med Luftfartsverket for å avgjøre hvilke vindturbiner det vil være hensiktsmessig å merke, samt ved hvilken intensitet.

2.2 Fundament

Fundament vil avhenge av valgt turbinleverandør, og en nærmere beskrivelse vil føge i en endelig MTA.

2.3 Kabel og kiosk

Det vil bygges et kabelnett som dekker den konfigurasjonen som er skissert for første byggetrinn. Detaljer for kabel og trafokiosker er på dette tidspunkt ikke avklart.

Leverandør av kabelanlegget skal være ansvarlig, både planlegging og utførelse, av alt arbeid i forbindelse med ledningssonen. Dette omfatter fundament, komprimering av masser, utlegg og skjøting av kabel, jording og fibernet, sidefylling og beskyttelseslag inkl kabelbeskyttelse og kabelmarkering. Gjerder, steingarder og lignende som skades eller fjernes under arbeidet skal settes i stand av leverandøren. Slitasje på private veier som benyttes til transport skal

utbedres slik at veien er i samme, eller bedre, stand som før arbeidet startet. Skade på beiteområder skal rapporteres til byggherre og grunneier.

2.3.1 Grøfting

All nødvendig graving og eventuelt sprengning av kabelgrøfter, inkl gjenfylling over ferdig etablert ledningssone, utføres av bygg / anleggsentreprenør. Etablering av fundament, sidefylling og overfylling i ledningssonen er leverandørens ansvar. Bygg / anleggsentreprenør vil sørge for tilkjøring av nødvendig sand og fyllmasse for ledningssonen. For å unngå skader på kabler skal leverandør overvåke gjenfylling av ledningssonen.

2.3.2 Montasje

Ved ankomst og før utlegging skal alle kabeltromler / seksjoner inspiseres og sjekkes for eventuelle skader. Skader skal umiddelbart rapporteres til byggherre. Ved utlegging skal det påses at minimum bøyeradius ikke underskrides og at kablene ikke utsettes for store strekkrefter eller skades på noen annen måte. Alle kabelseksjoner kappetestes før utlegging. Etter utlegging testes hele kabellengder inkl skjøter.

2.3.3 Kabelmarkering

For markering av kabel i kabelgrøft benyttes 20 cm bredt varselnett over høyspentkabler. En, to og tre slike nett i bredden antas å dekke en grøftbredde på hhv 0 - 60 cm, 60 - 120 cm og 120 - 180 cm. Det skal utarbeides profiltegninger av alle grøftetverrsnitt med angivelse av kablernes plassering og merking. Her kan det forekomme endringer etter at entreprenør er valgt.

2.4 Vei

Ny adkomstvei inn til Raggovidda Vindkraftverk skal bygges. Veien skal brukes til adkomst og til transport av materiell tilhørende vindturbinene. Ny vei springer ut i fra eksisterende riksvei 890.

Totalt skal det bygges ca 16100 m vei. Veien er delt opp i 4 parseller og 6 internveier. Parsell 1 - 4 utgjør ca. 10600 m, og er å regne som adkomst til selve vindparkområdet. Internveiene utgjør totalt ca. 5500 m, og er veier mellom de utplasserte vindturbinene.

Det planlegges et massetak (steinbrudd) ved avslutning av parsell 1 (ca. pel 2000). Forutsatt at planene blir godkjent av NVE, skal nødvendige tilførte masser til bygging av vei tas ut der.

For parsell 1 - 4 skal det bygges møteplasser. Møteplassene er prosjektert med en lengde på 25 m, med tilhørende "påkjørsel" og "avkjørsel" slik at total lengde blir 45 m. Bredden blir ca 5 m. Det er også planlagt bygging av snuplasser langs parsell 1 - 4, og disse er prosjektert med lengde på 30 m og bredde på 5 m. Overgangen mellom vei og snuplass utføres med radius 23 m som tangerer vei

sidekant til vei og snuplass. Det er ca 1000 m mellom hver snuplass og ca 500 m mellom hver møteplass.

På grunn av naturforholdene og de tøffe klimatiske forholdene, er det lite vekstjord i området. Vekstjord finnes bare langs parsell 1 og deler av parsell 2, og både avtaking og tilbakeføring av disse massene utføres med forsiktighet.

Det tas sikte på å utnytte stedlige masser for oppbygging av veifylling / forsterkningslag. Forsterkningslaget bygges opp ved bruk av masser som ligger langs veien. Det er i utgangspunktet lagt opp til et forsterkningslag med tykkelse 500 mm, nedre bærelag på 250 mm og et øvre bærelag på 100 mm.

3 Kart

Vedlagt følger oversiktskart og arealbrukskart. Arealbrukskartene skal brukes aktivt i anleggsperioden, og tiltaksgrensene skal merkes fysisk i terrenget. Tiltaksgrensene er pr 20.12.2011 ikke definert.

- 1 Oversiktskart
- 2 Arealbrukskart
 - 2a Layout pr 11.11.2011
 - 2b Adkomstveg, parsell 1
 - 2c Adkomstveg, parsell 2 og 3
 - 2d Adkomstveg, parsell 4 + internveger
 - 2e Steinbrudd og riggområde – oversiktikart
 - 2f Massetak – oversiktiskart
 - 2g Massetak – deltaljkart
- Temkart
 - 3a Reindrift – beiteområder
 - 3b Kulturminner (vedlegg til rapport §9-undersøkelser, foreligger ikke pr desember 2011)
- Designmanual

4 Transport

Turbinleverandør er ansvarlig for transport av turbiner og utstyr til montasje av turbinene. Leverandøren er også ansvarlig for lossing og mellomlagring.

Turbinleverandøren skal sørge for at transport og lossing foregår så skånsomt som mulig for å hindre unødig skade og slitasje på veier og nærmiljø.

Transporten av turbiner vil medføre ulemper for innbyggerne i form av veistenig, bred last og saktegående trafikk. Det vil etterstrebnes at ulempene skal reduseres til et minimum, gjennom valg av tidspunkt for transport og samarbeid med lokalt politi.

Detaljer rundt transport vil være ytterligere på plass når utførende entreprenør, samt turbinleverandør, er valgt.

5 Miljøforhold generelt

5.1 Konesesjonssøknad

Forurensning

I forbindelse med bygging og drift av vindturbinene, vil det bli etablert et servicebygg på inntil 200 m² med oppholdsrom for service og driftspersonell samt lagringsmuligheter for nødvendig utstyr. Det vil bli etablert nytt vann- og avløpssystem. Avløp fra bygget vil gå til et biologisk renseanlegg.

Første del av adkomstveien passerer avfallsplassen i Styrdalen. Her ligger det både eldre bilvrak og annet avfall og sigevannet fra avfallsplassen er forurenset.

Landskap

En eventuell detaljplanlegging bør bistås av landskapsarkitekt eller tilsvarende landskapsfaglig ekspertise. For å oppnå et godt resultat er det viktig å ta hensyn til de overordnede landskapstrekk og topografi.

Det bør utarbeides en avviklingsplan av anlegget et visst antall år før vindparken skal opphøre. Det utføres i samarbeid med ansvarlig miljømyndighet.

Avbøtende tiltak

Områdene rundt avfallsplassen i Styrdalen bør ryddes snarest.

5.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010

- Vindturbinene (tårn, maskinhus og vinger) skal være hvite eller lysegrå. Tårnet og maskinhuset skal ha matt overflate. Det skal ikke være firmamerker (skrift, logo, fargemerking osv) eller annen reklame på tårn, maskinhus eller vinger.
- Konesesjonær skal stenge atkomstveg og internveger for allmenn motorisert ferdsel. Konesesjonær skal avklare bruk av, og tilgjengelighet til, vegene med Berlevåg kommune og berørt reinbeitedistrikt. Dersom det ikke oppnås enighet om bruk av og tilgjengelighet til adkomst- og internveger, skal saken oversendes NVE til avgjørelse.

5.3 Oppfølging

- Det vil bli samarbeidet med kommunen for at området i Styrdalen som blir innfallsporten til vindkraftverket, blir ryddet for overflateavfall. Problematikken med sigevann fra avfallsplassen bør også løses i samarbeid med kommunen.
- Når det gjelder landskapsutforming har prosjektet engasjert landskapsarkitet for å bistå i både plan- og utbyggingsfasen.
- Det er i samarbeid med landskapsarkitekt utarbeidet en designmanual som følger som vedlegg til MTA. Manualen skal være et hjelpemiddel i detaljplanleggingen av veier og plasser mv., en veileder for entreprenør, byggeleder og anleggsarbeidere, samt et styringsdokument som skal sikre

at arbeidene utføres i samsvar med de intensjoner som er nedfelt i planene.

- Adkomstvegen vil bli stengt med bom. Den skal likevel kunne benyttes av bl.a. grunneiere og reidrifta, og bruken skal fastsettes / reguleres i samarbeid med berørte parter og kommunen.

6 Terrenginngrep

6.1 Konsesjonssøknad

Behovet for masseuttak

Området består stort sett av fjell. Det bør ved detaljprosjektering av vegen tas sikte på å legge vegen slik at det blir massebalanse. Det kan imidlertid bli aktuelt å ta ut masse for bruk i veioverbygning. Dette kan gjøres i forbindelse med utvidelse av skjæringer og på steder der det er minst synlig. Ved valg av sted for skjæringsutvidelse, må snø og brøyteforhold vektlegges.

Veg

Adkomstvei bør justeres. Strekningen bør økes fremfor store fyllinger og skjæringer.

6.2 Oppfølging

Utfordringer knyttet til terrenginngrep i forbindelse med etablering av vei, oppstillingsplasser, riggområder osv er behandlet i designmanualen (se vedlegg)

7 Forurensning generelt og forholdet til kommunens drikkevannkilder

Deler av planområdet til Raggovidda vindkraftverk ligger innenfor nedbørsfeltet til Berlevåg kommunes drikkevannskilde. Også kommunens reservevannskilde ligger delvis innenfor planområdet. Det vil for tiltakshaver være særdeles viktig å arbeide med å forebygge eventuelle forurensningssituasjoner innenfor disse områdene. Både i anleggs- og driftsfasen vil det bli fokus på konkrete forebyggende tiltak.

I konsesjonssøknadsprosessen har det ikke kommet kommentarer / innspill fra aktuelle institusjoner vedrørende denne problemstillingen.

7.1 Anleggsfase

Det vil i all hovedsak være nærliggende drikkevannskilder og vassdrag, eventuelt grunnvann og jordsmonnet ved anleggsstedet som kan bli påvirket av forurensning. Utstyr og aktiviteter som representerer den største faren for forurensning under anleggsfasen, er drift av anleggsmaskiner i drikkevannets nedbørsfelt og eventuell frakt av drivstoff fra sentrallageret til anleggsmaskinene. Det anses likevel som svært lite sannsynlig at det oppstår lekkasje av både drivstoff, hydraulikkolje og smøreolje samtidig, eller fra flere enheter samtidig.

Av andre potensielle farer for forurensning i anleggsfasen kan nevnes avrenning av ammonium og finpartikulært materiale. Avrenning av ammonium fra sprengstoffrester vil i kontakt med basisk avrenningsvann fra betong gå over til ammoniakk som har en negativ effekt på vannlevende organismer (dersom avrenning skjer direkte til vassdrag med liten vassføring). Oljespill kan i ulik grad forventes å ha kortvarig effekt på biologiske forhold i vann.

Anleggsfasen vil medføre høy aktivitet i planområdet. Støy i forbindelse med transport, sprengingsarbeid og trasérydding kan virke forstyrrende på beitende dyr.

7.2 Driftsfase

Det er generelt liten fare for forurensning når vindkraftverket er i drift. Den viktigste potensielle forurensningskilden vil være uhellsutslipp av drivstoff, olje eller andre kjemikalier som benyttes i forbindelse med drift og vedlikehold av vindkraftverket. For at utslipp til omgivelsene skal forekomme, må det inntreffe en lekkasje samtidig som det er feil med oppsamlingsutstyret (for eksempel tette avrenningskanaler eller fulle bassenger).

I tillegg kan nevnes andre utilsiktede utslipp ved bruk og service av mekanisk utstyr, samt utforkjøring og velt i forbindelse med transport av oljer, kjemikalier utstyr og personell. I servicebygget vil det bli etablert godkjente interne løsninger for

vannforsyning og avløpsvann, og forurensningsfaren fra servicebygget til vann og vassdrag vil være minimal.

7.3 Avbøtende tiltak / oppfølging

Selv om lekkasje fra komponenter i anleggs- og driftsfasen skulle inntreffe, er det lite sannsynlig at oljen vil nå det ytre miljøet. Dette fordi de fleste av utstyr og komponenter som blir installert har innebygde systemer som fanger opp eventuelt søl i tanker, samt at elektroniske overvåkningssystemer vil registrere eventuelt tap av olje og dermed stanse turbinene pga. registrert feil.

- Lagringstank(er) for drivstoff i anleggsfasen vil normalt plasseres i lukket kar som er skjermet for nedbør. Karet vil kunne samle opp hele tankvolumet.
- Tønner, kanner og andre mindre lagringsenheter for drivstoff og oljer i anleggs- og driftsfase vil normalt lokaliseres på fast, tett og nedbørsskjermet dekke med avrenning til lukket oppsamlingstank.
- Komponenter med olje i vindturbiner vil ha kar / kasser under, som samler opp eventuelle lekkasjer.
- Turbintransformatorer vil stå i et støpt betongbasseng, eller dersom transformatoren er lokalisert i turbinfoten, stå i forsøkkasse som rommer hele oljevolumet.
- Ved transformator vil normalt en rekke forebyggende tiltak iverettes:
 - All avrenning fra et definert, avgrenset område hvor oljesøl kan forekomme skal ha en naturlig og kontinuerlig avrenning gjennom oljeavskiller.
 - Ved havari skal den kontinuerlige avrenningen stoppes, og behandling styres, i henhold til beredskapsplan.
 - Man forsøker å ha lagringsplass i oljegrubene som er flere ganger større enn oljemengden som kan tilføres ved et transformatorhavari. Dette for å redusere faren for at slukking av eventuell oljebrann med vann fører til at lagringskapasiteten i oljegrubene sprenges. I tillegg monteres det sugerør, hvor fraskilt vann i lageret kan pumpes opp og brukes om igjen i det videre slukningsarbeidet.
- Innenfor nedbørsfeltet til hoved- og reservedrikkevannskilden vil følgende hensyn bli tatt
 - Ingen permanente lager av drivstoff, kjemikalier osv.
 - Trafostasjonen plasseres utenfor.
 - Så lite internveier som mulig, dette for å unngå mest mulig trafikk.

8 Friluftsliv og ferdsel

8.1 Konesesjonssøknad

Planområdet og nærliggende områder er i dag noe brukt til jakt.

Det er ingen snøskuterløyper sentralt i området, men det går en løype som følger nordsida av Langdalen og innenfor grensene for planområdet. I sørvest vil også en skuterløype komme innenfor planområdet. Dette vil neppe være særlig konfliktfylt verken i forhold til arealbeslag eller støy.

Planområdet berører ingen friluftslivsområder av nasjonal eller regional verdi direkte, og den relativt beskjedne friluftslivsaktiviteten innenfor planområdet er kun av lokal karakter.

I kommuneplanens arealdel er området innenfor det omsøkte planområdet vist som LNF område og nedbørsfelt vannverk.

Områdets verdi er i friluftssammenheng vurdert som liten.

Bygging av tilførselsvei til området og interne veier, kan medføre en bedre tilgjengelighet for friluftslivsinteresserte. Likevel vil påvirkningen av støy kunne redusere friluftslivsoplevelsen.

Tiltakets omfang i forhold til friluftsliv vurderes fortsatt som liten, siden området bare i beskjeden grad benyttes til friluftsliv. Konsekvensene er vurdert som ubetydelige / ingen, og det foreslås derfor ingen avbøtende tiltak.

8.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010

Ingen vilkår knyttet til friluftsliv.

8.3 Oppfølging

Med utgangspunkt i eksisterende stinett utenfor parken, er det tenkt å forlenge dette stisystemet til også å omfatte parken med de ny-registrerte kulturminnene. Dette gir muligheten for generelt å bidra til stimulering av friluftslivet i området, samtidig som at det settes fokus på kulturminnene som er unike for både Varangerhalvøya og Finnmark fylke. Det bør her samarbeides med kommunen, fylkeskommunens kulturminneavdeling og lokale lag av friluftsliv- / turorganisasjoner.

9 Plante- og dyreliv

9.1 Konesjonssøknad

Det er ikke kjent at det finnes viktige forekomster av fisk, amfibier eller krypdyr innenfor planområdet.

Naturtyper

Det finnes ingen opplysninger om viktige naturtyper fra planområdet. Ved befarings ble det funnet en del reinrose, men i hovedsak utenfor planområdet. Ellers ble kun vanlige arter registrert; dvergbjørk, krekling, blokkebær, blåbær, multer og rødsildre. Kun vanlige plantearter ble registrert under befaringer.

Verdien av området i biologisk mangfold-sammenheng er karakterisert som liten. Likevel vil små ansamlinger av vegetasjon, og spesielt i fuktigere drag, være viktig lokalt. Slike områder vil kunne fungere som oaser i en steinørken og ha viktige økologiske funksjoner for flere arter. Omfanget er generelt sett betydelig, men berører kun i beskjeden grad vegetert område, i hovedsak langs adkomstveien i nord. Omfanget er vurdert til å være lite / intet. Konsekvens beskrives som ubetydelig / ingen.

Avbøtende tiltak naturtyper

De ulike naturtypene bør i størst mulig grad tilbakeføres etter graving

Fugl

Planområdet ligger relativt høyt, og det består for det meste av bart fjell uten vegetasjonsdekke. Steder hvor det kan finnes vegetasjon er som regel knyttet til vann eller små bekker, og kun et fåtall fugler har sine leveområder i disse karrige strøkene; steinskvett, snøspurv, heipiplerke. Også vadefugler som sandlo og fjæreplytt kan tidvis observeres, og heiloens sang høres over et større område videre nedover liene. I tillegg kan fjellrypa observeres i området. Under befarings ble heipiplerke og fjelljo registrert innenfor planområdet, mens en havørn ble observert flygende like ved søppelplassen hvor adkomstveien skal starte.

I tilknytning til adkomstvegen der de nedre delene går gjennom områder med mer vegetasjon, kan en observere flere arter av spurvefugler i tillegg til både tyvjo, rødnebbtrene og fiskemåker. Fjellvåk er tidligere observert kretsende i disse områdene ved flere anledninger.

Snøugle kan hekke i tilsvarende områder andre steder i fylket under lemenår. Fjellerke er en rødlistet art som har blitt registrert i lavereliggende strøk, ikke så langt fra planområdet.

Det finnes tre hekkeområder for jaktfalk like utenfor planområdet, men tiltaket kommer ikke i direkte kontakt med områdene. Tiltakshaver er likevel gjort oppmerksom på lokalitetene for å kunne ta nødvendige hensyn. Det er ukjent når hekkeplassene sist var i bruk.

Ingenting tyder på at planområdet på Rákkočearro er av spesiell verdi for fuglelivet. Områdene langs adkomstveien har en noe større verdi for fuglelivet,

men de skiller seg ikke ut fra tilsvarende områder andre steder i kommunen.

En mangler detaljkunnskap om trekkende rovfugler og trekkende fugler generelt i dette området. En vet derfor ikke hvordan vindmølleparken vil virke inn på trekket for ulike arter. Det finnes imidlertid flere undersøkelser som viser at fuglene i betydelig grad kan unngå vindmøller. Da området ikke skiller seg ut på noen måte, verken hva hekking eller fugletrekk angår, vurderes omfanget av vindparken for fugl i området som liten negativ. Vurderingen baserer seg på at trasé for kraftlinjer følger eksisterende trasé.

Da kraftlinjene ut av parken er planlagt å følge eksisterende kraftlinjetrasé, vil linjeføringen ikke endre eksisterende forhold for fuglelivet i området. Inne i parken vil alle linjer bli kablet og lagt i bakken.

Konsekvens av tiltaket for fugl er vurdert som ubetydelig / ingen.

Avbøtende tiltak fugl

- En bør plassere vindmøllene og anlegge veiene / adkomstveien på en slik måte at en unngår endringer i hydrologiske forhold og drenering av potensielle habitater for vadefugl og ender. Avstanden til inngrepet er således ikke avgjørende så lenge de hydrologiske forholdene ikke endrer seg vesentlig.
- Forsøke å gjennomføre anleggsarbeid i størst mulig grad utenfor hekkesesongen for fugl, spesielt ved anlegging av adkomstvei og ved oppgradering av kraftlinja mot Kobbkroken.
- De ulike naturtypene bør i størst mulig grad tilbakeføres etter graving.

Annen fauna

Statusen for småpattedyr er ukjent i undersøkelsesområdet. Mangel på vegeterte områder skulle tilsi at forekomstene ikke er særlig store, i alle fall ikke på de høyeste partiene. Streif av hare kan forekomme innenfor planområdet (områder med skjul og næring), og bestandssituasjonen synes økende.

Det foreligger ingen registreringer av store rovdyr fra planområdet, men streif av jerv kan ikke utelukkes, spesielt i tider med rein i området. Med unntak av tamrein, finnes det ingen arter av hjortevilt innenfor områdene. Verken fjellrev eller rødrev er registrert innenfor området, men streif av disse artene kan ikke utelukkes. En del rødrev finnes i lavereliggende partier, og disse kan streife høyere opp.

Planområdet har ingen spesiell verdi for ville pattedyr, verken som yngleområde eller for andre funksjoner. Omfanget av inngrepet i forhold til pattedyr vil derfor bli svært begrenset.

Innvirkning av støy fra vindmøller på dyr er relativt lite studert. Det finnes likevel ulike studier om innvirkning av andre støytyper på ulike dyrearter. Disse viser at dyr blir mest forstyrret av lyd som er høy, uforutsigbar og impulsiv. På bakgrunn av en helhetsvurdering vurderes konsekvensen til ubetydelig / ingen.

Avbøtende tiltak annen fauna

Ingen

9.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010

Ingen spesielle vilkår.

9.3 Oppfølging

Tiltakshaver har ikke planer om konkrete tiltak knyttet til fugl og annen fauna.

Når det gjelder naturtyper, vil tiltakshaver i størst mulig grad forsøke å tilbakeføre de ulike naturtypene etter graving. Dette er omtalt i vedlagte designmanual.

10 Reindrift

10.1 Konesjonssøknad

Planområdet med kraftlinjer og veier ligger i vår-, kalvings- og sommerområdet innenfor reinbeitedistrikt 7. Området for vindparken ligger i et viktig luftingsområde for reinen. På varme dager trekker reinen opp på platået for å slippe unna insekter. Verdien av området for reindriften er vurdert å være stor.

Adkomstveien er forsøkt lagt slik at den beslaglegger minst mulig vegetert område. Traséen er lagt etter drøftinger med Reinbeitedistrikt 7. Veitraséen starter ved hovedveien og fortsetter gjennom den nedlagte fyllplassen i Styr dalen. I dette området finnes det fra før av både fyllplass for bilvrak og annet avfall, en Lorang C-mast og kraftlinjer. I tillegg er Styr dalselva forurenset av sigevannet fra fyllplassen. Starten på adkomstveien må derfor kunne sies å være lite konfliktylt for reindriften i området.

Den planlagte kraftlinja vil kun medføre et beskjedent beitetap da linja går over snaufjell mot eksisterende kraftlinje. Den vil følge eksisterende kraftlinje videre mot Kobbkroken. Kraftlinjer vil i varierende grad kunne påvirke reinens adferd, men her finnes motstridende resultater.

Den erfaringen reindriften per i dag har med vindkraft er svært begrenset. De få studiene som er gjennomført støtter hypotesen om at vindparker har liten eller ingen negativ påvirkning på reinsdyr. I tillegg har innhengningsforsøk vist at et økende vindrelatert støynivå ikke hadde noen effekt på reinens adferd.

I konsekvensvurderingen legges det til grunn at området har stor verdi for reindriften og tiltaket har et middels negativt omfang. Konsekvensen i driftsfasen vurderes ihht metoden som stor negativ, og i anleggsfasen som meget stor negativ. Dette er i første rekke som følge av usikkerhet i forbindelse med hvordan simlene vil reagere på vindmøllene og tilhørende infrastruktur.

Avbøtende tiltak

KU-rapporten foreslår følgende avbøtende tiltak:

- plassering av møllene i størst mulig grad utenfor vegetert område
- alle ledninger bør følge interne veier (kabling) eller legges langs eksisterende kraftlinjetrasé (luftlinje)
- adkomstvegen må legges i terrenget slik at mest mulig vegetert område unngås
- reieneierne bør ha fri adgang til adkomstveien og de interne veiene, mens det må legges restriksjoner på annen ferdsel
- alle vegkanter bør revegeteres (for å gjøre vindparken mer attraktiv for reinsdyr)
- det anbefales at ny og evt. større linje legges i eksisterende trasé, og at parallelle linjer unngås da barriereeffekten eller samla effekt kan virke negativt på reinsdyr
- opprettholde dialogen med reinbeitedistriktet i det aktuelle området

- det bør videre arbeides aktivt med å finne frem til kostnadseffektive, konkrete og presise tiltak som kan avbøte mulige ulemper for reindrifta innenfor hele Reinbeitedistriktet, spesielt under anleggsperioden
 - aktuelle avbøtende tiltak vil være knyttet opp mot å redusere kjente eller antatte virkninger som vindkraftverket vil få for reindrifta.
- drøftinger av aktuelle avbøtende tiltak bør være i nært samråd med reinbeitedistriktet, reindriftsforvaltningen og NVE

Utredning foreslår følgende konkrete avbøtende tiltak:

- gjøre vindparkområdet mer attraktivt (revegetering av veikanter etc.)
- vurdere å fysisk holde dyrene i et område ved gjeting, gjerder osv.
- beregne og erstatte direkte og indirekte beitetap etter gjeldende regler og i samråd med reindriftsfaglig kompetanse
- begrense eller forby aktivitet i vindparken i forhold til perioder reinsdyr bruker området og særlig sensitive perioder (for eksempel kalving)
 - aktuelt både under anleggsvirksomheten og i driftsperioden
- gjøre den menneskelige aktiviteten så forutsigbar som mulig
 - menneskelig aktivitet kan begrenses og styres både fysisk og gjennom informasjon

I tillegg foreslår utredning en del konkrete kompensatoriske tiltak. Her er det muligheter å inngå drøftinger knyttet til følgende forhold:

- nytt gjerde i Polmakdalen – vedlikehold, patruljering, dekning av utgifter ut over rene tilskuddsmidler
- Distriktsgjerde / sperregjerde – vedlikehold, justering, oppjustering, patruljering
- gjerdet bør trekkes helt ned til fjordbotn i Båtsfjord
- sperregjerde før kalvemerking – vedlikehold, oppjustering av gjerdet og justering av plassering (flytting nærmere vei enkelte steder).
- Eksisterende gjerde justeres, forlenges og forsterkes

Før anleggsstart anbefales det at tiltakshaver fremlegger en plan for gjennomføring av avbøtende tiltak. Berørte reindriftsutøvere bør trekkes aktivt med i utarbeidelsen av en slik plan.

10.2 Vilkår til konsesjonen av 7. juni 2010

I konsesjonen stilles følgende vilkår:

- konsesjonær skal under anleggsarbeidene og drift av anleggene, ta hensyn til reindriftnæringen ved blant annet å begrense aktiviteten i kalvingstida
- konsesjonær skal innen anleggsarbeidene igangsettes, legge frem en oppdatert status vedrørende reinens adferd og arealbruk i området. Konsesjonær skal legge til grunn bruksregler for reinbeitedistrikt 7.
- Konsesjonær plikter å legge frem, og finansiere, oppfølgende undersøkelser for å klargjøre eventuelle virkninger vindkraftverket kan medføre for

reindriften i området. Forslag til undersøkelsesopplegget skal utarbeides i samråd med distrikt 7, og oversendes NVE til godkjenning i god tid før anleggsarbeidene starter

- Konesjonær skal innen anleggsarbeidene igangsettes, legge frem en oppdatert status vedrørende reinens adferd og arealbruk i området. Konesjonær skal legge til grunn bruksregler for reinbeitedistrikt 7.

10.3 Oppfølging

Konesjonsvilkårene er tydelige og målrettede, og vil for tiltakshaver være grunnlaget for oppfølging av utfordringer knyttet til reindriften.

Tiltakshaver vil som et førende prinsipp sørge for å ha god kontakt med reindriften både i prosjekterings- og byggefasen. De ulike tiltakene som er tidsmessig forankret, vil legges inn i vindkraftverkets fremdriftsplan.

Det er i samarbeid med reindriften igangsatt merkeforsøk for å bekrefte beitebruken av området.

11 Kulturminner og kulturmiljø

11.1 Konesjonssøknad

Det er gjennomført konsekvensutredning for kulturminner og kulturmiljø i tilknytning til utarbeiding av konesjonssøknaden for prosjektet. Rapporten er utarbeidet av "Arkeologikonsulentene", og er datert juli 2005. Rapporten konkluderer med følgende:

- det er tidligere ikke registrert automatisk freda kulturminner i tiltaks- og influensområdet
- adkomstveien fra Styrdalen går igjennom områder med mange kulturminner
 - 9 hellegroper ligger mellom østre og vestre Styrelv
 - to mulige offerringer ligger oppe på fjellet
 - Kulturminnene er svært mangfoldige og representerer praktisk talt alle periodene i Finnmarks fortid
 - veitraseen lagt til en allerede eksisterende grusvei noe som minsker muligheten for konflikt i høy grad
 - Potensialet for nye funn oppover i dalen er også ganske stort (automatisk freda kulturminner, eldre steinalder, fangstanlegg, offerplasser)
 - Styrdalen har stor verdi for kulturminner
- i parkområdet kan man i utgangspunktet vente å finne fornminner som fangstinnretninger for villrein, skyteskjul og kjøttgjemmer.
 - Potensialet for funn kulturminner er her vurdert som middels
- det vil kunne bli problemer for linjetraseen ved Kobbkroken hvor det er registrert en rekke kulturminner
- det er ikke SEFRAK-registrerte bygninger innafor influensområdet.
- potensialvurdering: middels

Konklusjon

Det er fare for direkte konflikt mellom tiltaket og automatisk freda kulturminner på to steder.

1. Veitraseen i Styrdalen
Strandsonen i Berlevåg – Kongsfjordområdet er svært tett besatt med kulturminner. Registreringer i 2003 ga 380 ulike kulturminner, mesteparten innefor dette området. Potensialet i Styrdalen er derfor høyt. Det er registrert 9 hellegroper på Styrsetta som kan komme i konflikt med veibyggingen.
2. Oppgraderingen av 66 kV linja til 132kV kan gi konflikt dersom en slik oppgradering medfører flytting av stolper, kjøring med tunge maskiner etc. Noe avbøtende tiltak foreslås ikke før planene er mer konkrete.

Direkte konsekvenser betyr som regel at en dispensasjon om frigivelse fra Riksantikvaren må søkes og en utgraving foretas.

En vindmøllepark på denne størrelsen vil nødvendigvis ha store konsekvenser over store avstander. Selv om tiltakets konsekvens for det enkelte kulturminne eller kulturmiljø ikke er stor, vil den samlede virkningen av vindkraftverkene på det samlede kulturmiljøet være stor. Det er meget viktig å se denne vindmølleparken i sammenheng med de andre planene som Statkraft og Norsk Miljøkraft har i same området. Den samlede virkningen av tre vindkraftverk med flere 100 vindmøller i et urørt landskap, vil nødvendigvis være meget stor. Landskapet vil endres radikalt, noe av det for bestandig.

Ut fra en total vurdering av kulturminnene i dette området, og med tanke på nærliggende kulturminner, settes konsekvensen av tiltaket til middels – stor negativ.

Avbøtende tiltak

Generell forsiktighet i forhold til kulturminner bør utvises. Dette gjelder særlig for linjetraseen i Kobbkroken. Det vil også være viktig at man forsøker å se de planlagte vindkraftverkene i sammenheng slik at man kan bruke samme innfartsvei til Varangerkraft og Statkraft sine prosjekter. Det er særlig innfartsveiene som er problematiske i forhold til kulturminner, og en slik løsning er også ønskelig fra kommunen sin side.

Det vil også være en stor fordel med en generell opprydding i søppelfyllinga i Styrdaalen. Dette vil kunne gjøre prosjektet langt mer spiselig kulturminnemessig enn om man bare skjemmer området ytterligere. Styrdaalen er slik den i dag ser ut, skjemet av betydelige mengder søppel, bilvrak og forsvarsinstallasjoner. Kulturminnene ligger som øyer i dette "moderne kulturlandskapet".

Potensialet for funn av uregistrerte kulturminner i selve Rakkocearro anses som lite. Det er likevel viktig å få foretatt punktregistreringer i hele influensområdet med særlig vekt på elvedaler. Risfjorddalen, Sandfjorddalen og Styrdaalen har høyt potensial for funn.

11.2 §9-undersøkelser

Det er gjennomført undersøkelser med utgangspunkt i kulturminnelovens § 9 (§9-undersøkelser) i regi av Fylkeskommunen i Finnmark. Ved disse undersøkelsene (innlagt i "Askeladden") ble det avdekket flere kulturminner innenfor planområdet:

- fangstanlegg datert til eldre steinalder (skyteskjul, gjerder og gjemmer)
 - blant de eldste fangstrelaterte kulturminner fylkeskommunen kjenner
- to enkeltliggende skyteskjul
 - tilhører ikke fangstanlegget, og er sannsynligvis av yngre alder

I forhold til vegtraseen som foreligger, er det i området utenfor selve planområdet ikke registrert kulturminner i nærheten av traseen.

11.2.1 Konsekvenser / hensyn / tiltak

Vegtrase

Vegtraseen vil ikke komme i direkte konflikt med anlegget, og plasseringen av traseen vil heller ikke være skjemmende visuelt. Det er viktig å påse at man ikke beveger seg nærmere fangstanlegget enn posisjonen for vegtraseen inn i området. Aktivitet nærmere anlegget enn den foreliggende traseen vil være skjemmende. De enkeltliggende skyteskjulene som er vurdert som ikke tilhørende fangstanlegget, ligger såpass langt unna traseen at de ikke kommer i direkte konflikt med tiltaket.

Parkområde

Rapporten for parkområde foreligger ikkje pr 21.12.2011. Fylkeskommunen har likevel meddelt muntlig at med foreslåtte hensyn til kulturminner registrert gjennom §9-undersøkelsen, så vil kulturminnene bli godt ivaretatt med gjeldende planer. Tiltakene er som følger:

- Stor buffersone mellom det store fangstanlegget og veger / turbiner / kraftledninger (500 m)
- Vanlig buffersone (5 m) mellom de to enkeltstående kulturminnene og veger / turbiner / kraftledninger.

11.3 Feltundersøkelser for samiske kulturminner

Undersøkelsene er gjennomført av sametinget, men rapporten foreligger ikkje pr desember 2011.

11.4 Konsesjon av 7. juni 2010

NVEs konklusjon i konsesjonen er som følger:

"NVE konstaterer at tiltaket kan komme i direkte konflikt med vanlige og samiske kulturminner, spesielt ved adkomstveg i Styrdaalen. Kulturminner i influensområdet kan bli visuelt berørt av tiltaket. NVE vurderer imidlertid at det planlagte vindkraftverket ikke vil redusere opplevelses- eller formidlingsverdien til kulturminner eller kulturmiljøer vesentlig."

I konsesjonens vilkår står følgende for kulturminner og kulturmiljø:

"Konsesjonær skal gjennomføre undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9, før anleggsarbeidet kan igangsettes. Resultatene fra § 9 undersøkelser skal oversendes NVE i god tid før anleggstart. Ved funn av nye kulturminner som kan kreve justering av veger, kraftledning eller turbinplassering, må konsesjonær søke NVE om nødvendige endringer."

11.5 Oppfølging

Tiltakshaver vil forholde seg til vilkår i konsesjonen samt uttalelser fra Finnmark fylkeskommune. I tillegg vil følgende forhold fremheves:

- Tiltakshaver vil be fylkeskommunen sjelv om å merke alle kulturminner som det i arbeidet vil være avgjørende å ta de nødvendig hensyn til.
- I tilknytning til informasjon om kulturminnene i tilknytning til anlegget er det viktig med et godt samarbeid med både kulturminnemyndighetene og kommunen.

12 For- og etterundersøkelser

Forskning

NVE og Reindrifftsforvaltningen mener det er viktig å sette i gang FoU-prosjekter som kan gi mer kunnskap om virkninger av vindkraft på reindrift. Det er imidlertid viktig at en slik type arbeid blir såpass omfattende at det kan gi sikre resultater. Det anbefales at tiltakshaver stiller Rákkočearro vindpark til disposisjon i forbindelse med framtidige forskningsprosjekter.

Oppfølging

Det er igangsatt et forskningeprojekt i regi av for å se på arelbruk i området.

Konsesjonsvilkår reindrift

Konsesjonær plikter å legge frem, og finansiere, oppfølgende undersøkelser for å klargjøre eventuelle virkninger vindkraftverket kan medføre for reindriften i området. Forslag til undersøkelsesopplegget skal utarbeides i samråd med distrikt 7, og oversendes NVE til godkjenning i god tid før anleggsarbeidene starter.

13 Frist for istandsetting

I anleggskonsesjon av 7. mars 2010 for trinn 1 av Raggovidda vindkraftverk, er det gitt vilkår om bl.a. istandsetting av anleggsområdet. Punkt 5.3 i vilkårene sier følgende:

”konsesjonær plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.”

I fremdriftsplanen er frist for opprydding satt til 10.02.2016.

Merking av inngrepsområde

For å begrense anleggs- / inngrepsområdet, vil det før anleggsarbeidet starter bli avmerket en ytre sone for inngrep. Det vil bli merket med stikker med markert farge på toppen.

Designmanual

Tiltakshaver har engasjert ASK rådgivning AS for å utarbeide en designmanual for Raggovidda vindkraftverk. Denne designmanualen legger føringer for prinsippene som skal følges under anleggsarbeidet og ferdigstilling av arbeidet. Det vises derfor konkret til dette vedlegget.

14 Prosjekttilpasset kontrollplan

Prosjektet vil ha en egen HMS-plan som beskriver rutiner for håndtering av avvik i plan- og byggefasen. Planen skildrer hvilke rutiner som blir lagt til grunn for å sikre at utbygginga skjer i tråd med anleggskonsesjonen og, NVE-godkjente planer.

Prosjektet vil, både i forkant av og under anleggsfasen, følges opp av fagansvarlig for miljø, samt at det foretas jevnlige befaringer. NVE vil bli invitert på befarung i anleggsperioden. Den daglige oppfølgeingen på anlegget vil følges ytterligere opp av byggeleder.

Den vedlagte designmanualen, som er utarbeidet i samarbeid med landskapsarkitekt, vil også legge føringer for hvordan arbeidet konkret skal utføres og ferdigstilles.

15 Aktuelle lover og forskrifter

I mal for MTA fra NVE, gjengis aktuelt lovverk som påvirker planlegging og bygging av tiltaket. Dette presenteres i kapitlene under.

15.1 Energiloven

Energilova av 29.06.1990 (Lov om produksjon, omforming, overføring, fordeling og bruk av energi m.m.) sitt føremål er å trygge at produksjon, omforming, overføring, fordeling og bruk av energi føregår på ein samfunnsmessig rasjonell måte. Dette inneber at det skal takast omsyn til allmenne og private interesser. Ved plassering og utforming av anlegg skal det takast omsyn til natur og miljø. Anlegga skal vere minst mogeleg til skade for dyre- og plantelivet og ha ei best mogeleg tilpassing til omgjevnadene. Vidare det skal det skje ei forsvarleg opprydding av anleggsområda.

15.2 Energilovforskrifta

Overordna målsetjingar for landskap og miljø ved energianlegg er gitt i energilovforskrifta (FOR-1990-12-07 nr 959: Forskrift om produksjon omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m (energilovforskrifta)) § 3-5:

“Konsesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren”.

Konsesjonæren pliktar til ei kvar tid å halde anlegget i tilfredsstillande driftssikker tilstand, og å syte for vedlikehald og modernisering som tryggar ein tilfredsstillande leveringstryggleik.

Energilovforskrifta har også reglar knytt til nedlegging av elektriske anlegg jf. energilovforskrifta § 3-5 d):

“Ved nedleggelse plikter den tidlige konsesjonæren å fjerne det nedlagte anlegg og så langt det er mulig føre landskapet tilbake til naturlig tilstand. Norges vassdrags og energidirektorat kan sette frist for arbeidet og treffe bestemmelser med hen syn til tilbakeføringen”.

§ 9-2 i energilovforskrifta om tilsyn og kontroll fastset at *“Departementet fører tilsyn med at bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven overholdes”.*

Myndigheit etter energilova vedrørande tilsyn vart delegert frå OED til NVE i 2006.

15.3 Vindkraftanlegg – Forholdet til plan- og bygningslova (pbl)

Jamfør byggesaksforskrifta (FOR 2010-03-26 nr 488: Forskrift om byggesak) § 4-3 er det gitt unntak frå krav i pbl for visse tiltak som er handsama etter andre lover. Dette gjeld mellom anna anlegg for produksjon av elektrisk energi som er gitt anleggskonsesjon med heimel i energilova. Anlegg med konsesjon etter energilova er såleis unnateke kommunal byggesakshandsaming. Unntaket gjeld ikkje reglane i pbl om oppretting og endring av eigedom (§ 26-1). I tillegg gjeld bestemmingane i pbl knytt til tekniske krav (§ 29-5) og krav til produkt og byggverk (§ 29-7) med tilhøyrande delar av byggtekniske forskrift så langt dei passar for nemnde tiltak. Det er tiltakshavar sitt ansvar å sjå til at desse krava vert stetta.

Vindkraftanlegg må avklarast i høve til arealdelen i kommuneplanen eller eventuelle reguleringsplanar. Dette kan gjerast gjennom søknad om dispensasjon dersom arealbruk ikkje er i samsvar med arealdelen i gjeldande kommuneplan/reguleringsplan. Slik søknad skal sendast til og handsamast av aktuell(e) kommune(ar).

Det er ikkje plikt til å utarbeide reguleringsplan for denne type anlegg jf. pbl § 12-1 tredje ledd. Kommunane kan såleis ikkje pålegge utbyggjar å utarbeide planforslag. Kommunen kan sjølv utarbeide reguleringsplan og må i tilfelle finansiere planen. I desse tilfella bør dette avklarast gjennom eit oppstartmøte eller seinast ved høyring av utgreiingsprogrammet for tiltaket slik at prosessane vert samordna i tid på ein god måte. Dette vil seie at ei eventuell utarbeiding av reguleringsplan gjennomført av kommunen bør samordnast i tid med NVE si handsaming av konsesjonssaka.

For å trygge at konsesjonspliktige tiltak for produksjon av elektrisk energi kan gjennomførast i tilfelle der kommunen ikkje legg til rette for tiltaket gjennom planendring eller dispensasjon er det teke inn ei bestemming i pbl § 6-4 tredje ledd som gjev OED mogelegheit til å bestemme at endeleg konsesjon kan få verknad som statleg arealplan. Tiltaket kan ikkje gjennomførast før det er gjennomført planendring, gitt dispensasjon eller Olje- og energidepartementet har bestemt at konsesjon får verknad som statleg arealplan.

15.4 Overføringsanlegg – Forholdet til plan- og bygningsloven (pbl):

Kraftleidningar og transformatorstasjonar (overføringsanlegg) er unnatekne frå arealplankravet i pbl. Det er korkje krav til reguleringsplan eller naudsynt med dispensasjon frå gjeldande arealplanar.

15.5 Nabovarsling:

Energilova § 2-1 stiller krav til søknad om konsesjon. Dette omfattar også krav til kunngjering og krav om at søknad skal sendast til offentlege organ og andre som tiltaket gjeld direkte, slik at desse kan komme med uttale. Når det ligg føre gyldig anleggskonsesjon er den vidare handsaming av MTA unnateke byggesakshandsaming etter pbl. Unntaket gjeld også reglane om grannevarsling, då dette vert ivareteke gjennom konsesjonsprosessen.

Dersom der er omfattande endringar i arealbruken i MTA i høve til det som er skildra i søknad om konsesjon slik at det er naudsynt med nytt konsesjons-/ekspropriasjonsvedtak vil det også vere naudsynt med grannevarsling jf. krav til søknad om konsesjon og kunngjering.